

Grote behoefte om samen te werken

TEXT: JOSÉ RITSEMA

De Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) bestaat 150 jaar. Aanleiding voor het opleidingsinstituut om, in samenwerking met het UMCG, onderzoeksresultaten te presenteren over de stand van zaken in de verloskunde in Nederland. Meer en betere samenwerking tussen verloskundigen en andere zorgverleners en in onderzoek en onderwijs zijn speerpunten voor de toekomst. De zwangere en haar (ongeboren) kind moeten centraal staan voor, tijdens en na de zwangerschap.

De Deliver-studie ging van start in 2008 en richtte zich op de kwaliteit, organisatie en toegankelijkheid van verloskundige zorg in de eerste lijn. Behalve naar het functioneren van de verloskundigen en de tevredenheid van hun cliënten werd ook gekeken naar de samenwerking met andere zorgverleners zoals kraamverzorgers, verloskundigen in de tweede lijn, gynaecologen en huisartsen. Vooral met huisartsen moet er beter worden samengewerkt, vinden de onderzoekers.

"Partijen zijn zich vaak niet bewust van gebrekkige samenwerking", vertelt Evelien Spelten, als onderzoeker verbonden aan de AVAG in Amsterdam en

programmameider van de Deliver-studie. "Er is een grote behoefte bij verloskundigen en huisartsen om samen te werken en dat gebeurt ook, maar niet structured. Dat moet veranderen, want samenwerking is in het belang van de zwangere."

Uit het onderzoek blijkt dat zwangere vrouwen gemiddeld drie à vier keer tijdens de zwangerschap bij de huisarts komen met klachten. "Eigenlijk moet een verloskundige meteen de huisarts informeren als een nieuwe cliënte zich meldt", vindt Esther Feijen, verloskundige, docente en promovende bij de AVAG in Groningen. "Als een zwangere met buikpijn naar de huisarts gaat, moet de verloskun-

dige dit weten en andersom."

Huisartsen hebben hun rol bij zwangerschappen de afgelopen decennia zien veranderen. "Vroeger werden de meeste thuisbevallingen door huisartsen gedaan, nu nog een heel klein deef", vertelt Frank Baarveld, huisarts en hoofd van de huisartsopleiding van het UMCG en begeleider van Esther Feijen. "Ook de voor- en nazorg van zwangere vrouwen en jonge moeders is naar andere zorgverleners gegaan. De zorg voor zwangere vrouwen is gefragmenteerd geraakt."

Om de huisarts en de verloskundige van de toekomst dichtbij elkaar te brengen, werkt de afde-

ling huisartsgeneeskunde van het UMCG intensief samen met de AVAG op het gebied van verloskundeonderzoek. "Huisartsen lopen stage bij een verloskundige en wij ontwikkelen eindtermen voor de verloskundige zorg. Door dit gezamenlijke onderzoek leer je elkaar begrijpen", vertelt Baarveld.

Ook de verloskundigen zelf doen onderzoek om hun vak te helpen verbeteren. "Wij willen wetenschappelijk onderbouwen wat wij doen", vertelt Feijen. "Verloskunde is een hbo-opleiding. Wij doen pas tien jaar onderzoek." Inmiddels zijn er in Nederland negen gepromoveerden op dit gebied.

"Verloskunde is een vak en dat vak moet je gewoon doen, werd lang gedacht. Nu willen wij graag dat verloskunde een academische discipline wordt."

In de samenwerking tussen zorgverlener, onderwijs en onderzoek moet de zwangere en haar (ongeboren) kind centraal staan. "Er is meer aandacht nodig voor het zwangerschapstraject als geheel. We moeten breder kijken, ook naar de leefstijl van de zwangere bijvoorbeeld", vindt Spelten. Er wordt nog te vaak lichtig gedacht over roken en drinken tijdens de zwangerschap, terwijl dit gedrag één van de factoren is die kunnen leiden tot babysterfte. Spelten: "In de aandacht voor babysterfte ligt de focus nu erg op de bevelling zelf. Wij willen graag werken aan preventieve maatregelen, zoals voorlichting over leefstijl."

In de sturing van gedrag en leefstijl kan de samenwerking met de huisarts een rol spelen. "We zien steeds meer een tweedeling in de maatschappij", legt Baarveld uit. "Er is nog veel winst te behalen in de sociaal-economische achterstandgebieden. Hiervoor moeten structuren komen." Een goed voorbeeld vindt Baarveld het project 'Gezond zwanger in Groningen', een initiatief van ondermeer de gemeente Groningen. Binnenkort wordt er een pilot gestart waarin de beïnvloeding van de leefstijl van zwangeren centraal staat.